

BONT ALLERLEI

Magazine IVN Alphen aan den Rijn 3- 2025
jaargang 46

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

NATUURLIJK AVIFAUNA

AVIFAUNA.NL

Hoorn 59
2404 HG Alphen a/d Rijn
0172 - 256 256
contact@avifauna.nl

Barend van Zwieten

Alphen aan den Rijn

lijstenmakerij

grote keuze in houten- en aluminiumprofielen
passepartouts, wissellijsten en diverse soorten glas

teken- & kunstschildersmaterialen

olie-, acryl-, aquarel en olieverf, penselen
papier, schildersdoeken, panelen
pastelkrijt, kleur- en grafietpotloden, houtskool
en heel veel meer!

Hoofdstraat 141
2406 GG Alphen a.d. Rijn
T: 0172 473236
info@barendvanzwieten.nl
www.barendvanzwieten.nl

Inhoudsopgave

05 - Verbinding en beleving

18 - Birdrace Alphen 2025

25 - Minicursus wilde flora herkennen

En verder:

- 04 - Van het bestuur
- 06 - Even voorstellen: Erica Goedhals
- 08 - Uilen in de Lopikerwaard
- 09 - Slootjesdag Bij IVN Alphen aan den Rijn
- 10 - Fladderaars: Speuren en zoeken
- 11 - Vlinders: Nieuwe (aan-)kleding
- 12 - Vlinderreis Virionvallei
- 14 - Workshop Natuurfotografie voor NX
- 15 - Vogelexcursie Gouwebos
- 16 - Struintochten op braakliggend terrein
- 19 - Op zoek naar oranjetipjes
- 20 - Wandeling met statushouders
- 21 - Kamperen met NatureXplorers
- 22 - Expositie 'De otter centraal'
- 23 - Grote schoonmaak Bezoekerscentrum
- 24 - Nachtvliedernacht Boskoop
- 26 - Agenda
- 28 - Gelezen
- 29 - Contactgegevens Bestuur en Werkgroepen
- 30 - Colofon/Bij de cover
- 30 - Hergebruik Bont Allerlei

Bont Allerlei is het verenigingsblad van IVN Alphen aan den Rijn met informatie over de werkgroepen en activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn, die zijn geweest of nog gaan komen. Verder verenigingsinformatie.

Verzekeren?

Onderlinge Rijn en Aar!

Onderlinge 'Rijn en Aar' U.A.

Graaf Albrechtstraat 2-A
2415 AW Nieuwerbrug
t: (0348) 688 316
info@ovmrijnenaar.nl

Vosholstraat 1
2461 AB Ter Aar
t: (0172) 605 700
www.underlingrijnenaar.nl

Hier kan ook uw advertentie staan.

In Bont Allerlei kunt u adverteren al vanaf € 43,95 per jaar voor 1/8 pagina in 4 edities. Dat is nog geen € 11,- per uitgave. Meer informatie? Neem contact op met ons op via ivnbontallerlei@gmail.com of 06 - 13 18 78 00.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Diergeneeskundig Centrum
Alphen a/d Rijn
Alle zorg onder één dak!

Van Eijckstraat 19
2406 TZ Alphen aan den Rijn
0172-471111
www.diergeneeskundigcentrum-alphen.nl

De eerste helft van ons jubileumjaar zit er al weer op. Wat is dat snel gegaan. En wat is er veel werk verzet. Met als resultaat hele leuke, interessante en succesvolle activiteiten. Zo was er de opschoondag '50 straten schoon', waar vele handen (met grijpstocken en vuilniszakken) de straten in het centrum ontdeden van zwerfvuil en héél veel peuken. Bij het 50 vogelsoorten spotten kwam de totale telling uiteindelijk op bijna het dubbele aantal soorten. De Oranje-tipjes werden dan weer niet gespot, maar wel diverse andere soorten vlinders.

Het takkenfeest en de fotowedstrijd voor kinderen werden goed bezocht. En dan was er de Jubileumdag in mei waar de vele bezoekers enthousiast meededen aan de verschillende activiteiten, de fototentoonstelling bekeken en het zeer fraaie fotoboek van de Natuurkiekers bewonderen of in ontvangst konden nemen. We kijken terug op zeer succesvolle en leuke dagen.

Naast de speciale Jubileumactiviteiten gaat het organiseren van alle 'gewone' activiteiten van de verschillende werkgroepen zoals de jeugdactiviteiten, de excursies, de lezingen gewoon door. En zo af en toe komt er dan nog een vraag voor iets extra's. Zoals het voor het eveneens jubilerende Avifauna organiseren van de workshop uilenballen pluizen

voor kinderen van 6-13 jaar. Deze activiteit werd georganiseerd als dank voor het door Avifauna toegangskaarten als prijzen beschikbaar stellen. Wederom een geslaagde middag en een mooi voorbeeld van samenwerking om natuur onder de aandacht van, in dit geval, de jeugd te brengen.

En ook op andere vlakken wordt hard gewerkt. Zo is een aantal maanden geleden de werkgroep Planologie nieuw leven ingeblazen. Hierover volgt op een later tijdstip meer informatie.

Hoewel het op het moment van dit schrijven zomervakantie is, wordt er nog steeds hard gewerkt aan de Jubileumactiviteiten voor de komende maanden, waaronder de vleermuisexcursie, de bodemdierendag, de kabouterdag en de lampionwandeling. En verder kijken we natuurlijk uit naar de Vrijwilligersdag. Actuele informatie over deze en alle andere activiteiten is te vinden op de website.

Wie weet tot ziens op een van deze dagen.
Voor nu veel leesplezier gewenst.

Erica Goedhals
Algemeen Bestuurslid

Verbinding en beleving tijdens onze feestdag

Tekst Ivonne Houtman / Foto's IVN Alphen aan den Rijn

We hebben vele bekende gezichten gezien deze dag, en ook een aantal nieuwe mensen dat in de activiteiten van IVN geïnteresseerd was. We hebben er samen een geslaagde dag van gemaakt! In dit IVN jubileumjaar was de feestdag op 17 mei een van de hoogtepunten. Na de opening van ons feestjaar, op 5 januari, zijn we al snel begonnen met de voorbereidingen voor de feestdag. Deze speciale dag wilden we groots insteken.

En dat is gelukt! Wat hebben we ervan genoten om gezamenlijk het jubileum 50 jaar IVN Alphen aan den Rijn te vieren. Het weer was ons goedgezind, waardoor bijna alle activiteiten buiten konden plaatsvinden. De plek waar we het liefste willen zijn! Van wandeling tot fietstocht, en van Natuur Escape Room tot Groene Pubquiz. Er was voor ieder wat wils, en alle activiteiten zijn goedbezocht door IVN-leden en andere belangstellenden. Wist je bijvoorbeeld dat er een kameleonspin bestaat? En dat het zuurtje van de struik zuring komt?

Vervolgens ging de middag verder met het openen van de fototentoonstelling "Wat niet weg is, is gezien". Sinde de Strijcker, projectleider bij IVN Zuid-Holland, sprak haar waardering uit voor de fotogroep De Natuurkiekers en stond even stil bij het 50-jarig bestaan van IVN Alphen aan den Rijn. Zij overhandigde voorzitter Gert de Geest een pruimenboom. Een paradijs voor vlinders en bestuivende insecten, en daarom perfect passend bij de gedrevenheid voor de natuur die IVN zo kenmerkt. De pruimenboom staat symbool voor doorzettingsvermogen en voorspoed, en onderstreept onze missie voor een groenere stad.

De opening van de fototentoonstelling ging geruisloos over in een gezellige borrel. Het was een mooie dag om op terug te kijken!

We zijn nu net over de eerste helft van het jubileumjaar heen. Onze eerstvolgende grote activiteit zal in december plaatsvinden. We wensen iedereen een fijne zomer en tot snel!

De jubileumcommissie

Vrijwilliger bij IVN

Even voorstellen Erica Goedhals

Tekst Irma Brugmans / Foto's Irma Brugmans en Erica Goedhals

We hebben afgesproken bij Volkstuinvereniging Ridder-spoor aan de Ridderbuurt, daar heeft Erica een eigen plekje. ‘Een heel bijzondere plek zoals Erica zelf zegt. Ze heeft geen woord teveel gezegd. Het is een groene oase. Op vrijdag bestiert Afdund de kantine. Zelfgemaakte soepen en taart met producten uit de tuin worden dan aangeboden. We kiezen voor de kippensoep. Heerlijk.

Sinds december 2024 is Erica Algemeen Bestuurslid reden om haar voor te stellen in deze rubriek. Voor haar had dat niet hoeven. ‘Ik opereer liever op de achtergrond, maar ik begrijp dat mensen best iets meer willen weten dan alleen de naam van een bestuurslid.’ Na een lange periode van mantelzorg voor haar moeder was er weer tijd om dingen voor haarzelf op te pakken. Erica: ‘Mijn moeder is eind 2023 overleden. De zorg voor haar was zeer intensief. Je staat altijd aan. Dat trekt een wissel op je, lichamelijk én geestelijk. En dan heb je op eens weer tijd, tijd voor jezelf. Tijd om te bedenken wat wil ik. Ik was opnieuw lid geworden en toen

Paspoort	Erica Antoinette Goedhals
Geboren	3 juli 1966 in Barcelona
Opleiding	MBO, aangevuld met avondopleidingen
Woonplaats	Alphen aan den Rijn
Relatiestatus	single
Kinderen	geen
Huisdieren	twee katten, Vili en Sunna (uit de opvang en naar Noordse goden vernoemd)
Hobby's	Tuinieren, tekenen, schilderen, speksteen en hout bewerken, BBC programma's kijken zoals Gardeners' World en Countryfile.
Vrijwilligerswerk	Algemeen Bestuurslid IVN Alphen aan den Rijn, lid Jubileumcommissie
Vrijwilliger bij IVN sinds	2024

kwam de vacature “Algemeen Bestuurslid” voorbij. Weer eens wat doen met natuur en dan wat anders. In een bestuur had ik nog nooit gezeten, dus dat leek me interessant. Bijna zoals Pippi Langkous “*dat heb ik nog nooit gedaan, dus . . . ik wil dat wel eens proberen*” 😊.

In haar portefeuille zitten o.a. de werkgroepen Communicatie en Jeugd. Met beide heeft ze affiniteit. In haar arbeidzaam leven heeft ze ook gewerkt op PR/communicatie- en marketingafdelingen en daar ook avondcursussen voor gevolgd. Nu werkt ze in het voortgezet onderwijs en aan jeugd geen gebrek daar. Het was een goed moment om in te stromen. De voorbereidingen voor het jubileumjaar waren in volle gang. Namens het bestuur is ze, samen met Gert, namelijk ook lid van de Jubileumcommissie. Dat slokt nu nog heel veel tijd op. Erica: ‘Hierdoor heb ik nog niet echt tijd gehad om me in te werken in mijn bestuursrol.’ Nou dat valt wel mee. Geen snellere manier om een beeld van de vereniging te krijgen als het assisteren bij jubileumactiviteiten, waarbij je met alle werkgroepen te maken krijgt. Ook heeft

ze al meegelopen bij de jeugdgroepen. Erica: ‘Om kennis te maken met de Jeugd heb ik een weekend meegedaan met de jeugdactiviteiten. Op zaterdagochtend in de bosjes zitten om specht te spelen voor een spel bij de Fladderaars, ‘s middags met heel veel kinderen bij de Werkgroep Vlinders uilenballen uitpluizen en de volgende ochtend ook nog paddenstoelen kleien bij de NatureXplorers.’

Algemeen Bestuurslid worden was niet de eerste kennismaking van Erica met IVN. In 2000 was ze ook al lid en begin 2001 trad zij toen toe tot de redactieraad van Bont Allerlei, destijds onder leiding van Henk-Jan Habermehl. ‘Daar zat ik als jonge vrouw tussen allemaal oudere heren. Alles ging nog op papier. Niets digitaal. Heel arbeidsintensief.’ Volgens Bont Allerlei nr. 1 van 2001 heeft zij “*(...) een grote interesse in vogels, planten, bomen, paddenstoelen, vlinders enz. en wil haar kennis graag verbreden en verdiepen door contacten met mensen die hun kennis en gedrevenheid willen overdragen.*”

Nou aan die v oorliefde voor de natuur is nog niets veranderd. Naar eigen zeggen staat haar balkon helemaal vol met van alles. Erica: ‘Een Berk (zaailing van de Hoge Veluwe), een Lijsterbes-zaailing uit Zeeland, een Gouden Regen, heerlijk voor natuurlijke schaduw en daarnaast bakken met planten en groenten. Ik noemde het zelf ‘een cottage garden op niveau’, maar mijn moeder zei eens ‘*je balkon komt nog een keer naar beneden*’. Dat is nooit gebeurd, ik heb tijdig een echte tuin gevonden. Er staat nog best veel op het balkon, maar in de tuin ga ik nu ‘los’.

Tuinieren is dus een grote hobby van haar. Erica: ‘Tien jaar geleden was mijn eerste kennismaking met het volkstuingebeuren. Ik maakte kennis met Nelleke toen wij een deeltijdopleiding volgden op het Hout- en Meubileringscollege in Amsterdam. Zij nodigde mij uit op haar volkstuin in Hoorn, die ze al 25 jaar had. Leuk om koffie te drinken, maar ik werd ook gelijk aan het werk gezet. Onkruid wieden in het aspergebed. Ik vond dat zo gaaf. Niet zo zeer dat onkruid wieden, maar wel al die ruimte en dat groen. Zeker als je zoals ik in een flat woont en alleen

dat balkon hebt. Ik was verkocht en ben toen gaan kijken of er ook zoiets in Alphen was. Volkstuinvereniging de Ridder-spoor had op dat moment nog 4 tuinen beschikbaar. Dat was 6 jaar geleden. Daar hoef je nu niet meer voor te komen. Er is een wachtlijst 40 aanvragen.’

Creatief bezig zijn is een andere hobby van Erica. ‘Ik heb teken- en schilderlessen gevolgd en ook een paar keer speksteen bewerken. Maar ik heb ontdekt dat het aanschaffen van materialen en ermee bezig zijn twee verschillende dingen zijn. In mijn huisje op de volkstuin staan teken- en schilderspullen en een beeldhouwbok voor speksteen bewerken klaar. Ik heb nu vakantie, maar na de vakantie ga ik nog een dag minder werken. Dan hoop ik structureel meer tijd en aandacht te hebben, voor de tuin, creativiteit en IVN natuurlijk.’

Na het gesprek lopen we nog even naar Erica’s eigen tuin. Ruim 170m² met een huisje erop. Het is een kruip-door-sluip-door tuin geworden, met moestuinbakken, en heel veel verschillende fruitstruiken en -bomen. En heel veel gezellige en verrassende hoekjes. Beetje jaloers verlaat ik Erica’s paradijsje.

Uilen in de Lopikerwaard

Tekst: Mireille van Duuren / foto's Mireille van Duuren en Gijs van Kempen

Gijs van Kempen is van beroep veldwerker bij het Agrarisch Natuurgebied Collectief Lopikerwaard en in zijn vrije tijd is hij o.a. IVN-natuurgids en heeft hij een groot aandeel in het behoud van de uilen in de Lopikerwaard. Aan de hand van prachtige foto's, heeft Gijs in een volle zaal een boeiende lezing gegeven over uilen in de Lopikerwaard. Dit gebied bestaat uit lintbebouwing, grote open weidegebieden en bomen, dé ideale habitat voor de uilen.

De veren, klauwen en maaltijd

In een prachtig filmpje hebben we gezien dat door een speciale ontwerp van de veren de uilen vliegen zonder geluid te maken. Ze storten zich geluidloos met hun krachtige klauwen en haaksnavel op hun prooi zoals kleine zoogdieren, vogels, kikkers en grote insecten. Iedere uilensoort heeft zijn eigen menu. Een uil heeft twee klauwtenen naar voren gericht en twee naar achteren gericht, waarmee hij ook heel goed kan klimmen. Hij doodt het dier door met zijn klauwen krachtig te knippen, tot hij geen hartslag meer voelt en slokt hem in één keer op. Na 10 dagen slokken de jongen de prooien ook in één keer naar binnen. Een paar uur na het innemen van voedsel spuugt de uil een braakbal uit, die vol zit met onverteerbare delen als beenderen, haar en pluimen.

De echte uilen en de kerkuil

Uilen worden vaak geassocieerd met wijsheid, maar ook met dwaasheid als uilskuiken. Het oudst gevonden fossiel is uit het Paleoceen (65 tot 56 miljoen jaar geleden). Onze verbaazing was groot toen Gijs vertelde dat de nachtzwaluw de voorouder is van de uil en dat ze dus niet verwant zijn aan de roofvogel. Gijs vertelde dat er wereldwijd 260 soorten uilen zijn, waarvan 13 soorten broedvogels in Europa en 6 soorten broedvogels in Nederland. Te weten: de echte uilen: Velduil, Bosuil, Oehoe, Ransuil, Steenuil en de Kerkuil die tot een andere familie behoort.

De ogen, oren en het geluid

Uilen kunnen hun ogen niet in de kassen bewegen maar daarentegen kunnen ze hun kop 270 graden draaien. Aan de kleur van de ogen kan je in het algemeen zien, wanneer een uil jaagt. De bosuil en kerkuil met zwarte ogen zijn pure nachtjagers. De Oehoe en de Ransuil met oranje ogen jagen in de schemering en uilen met een gele iris zoals de steenuil en de velduil zijn vooral overdag actief. Hun oren zitten niet op gelijke hoogte, waardoor ze precies kunnen inschatten waar het geluid van een prooi vandaan komt en hoe ver het weg is. Gijs heeft ons letterlijk laten horen dat de soorten uilen verschillende geluiden maken zoals huilen, roepen, krassen, oehoeën en schreeuwen, dit om een partner te vinden en de vijand af te schrikken.

Opportunistische broedvogels

Gijs had veel materiaal bij zich, zoals opgezette uilen, veren en uilenkasten. Uilen bouwen zelf geen nest, maar gebruiken holle bomen, nesten van andere vogels, openingen in gebouwen of de nestkasten waarvan er 200 zijn in de regio Lopikerwaard. Ze krijgen grote legsel met witte eieren wanneer er overvloedig voedsel is. Zodra het vrouwtje haar eerste ei heeft gelegd, begint ze met broeden. Tijdens het broeden legt ze andere eieren, het eerst gelegde ei komt als eerste uit en het laatst gelegde ei het laatste. Op de foto's was het verschil in grootte dan ook goed te zien tussen het eerste en het laatste jong. Het jong dat het meeste bedelt en het verst zijn bekje opendoet krijgt het meeste eten. Het kleinste en zwakste jong kan omkomen van de honger en kan zelfs worden opgegeten door grotere broers of zussen als er te weinig voedsel is.

Uilen in het wild worden vaak niet ouder dan 2 jaar.

De meeste uilen in Nederland staan op de Rode Lijst, waarvan de velduil het ergst bedreigd wordt. Schokkend om te horen dat uilen in het wild gemiddeld maar 2-3 jaar worden, terwijl ze 16 tot 20 jaar zouden kunnen worden. Een uil die dood gevonden wordt, is vaak als kuiken geringd met een uniek nummer, waardoor de leeftijd van de dode uil bekend is. Een bedreiging voor hun voortbestaan komt vooral door de mens door de ontbossing en verstedelijking, renovatie van oude gebouwen, milieu en verkeer, gif en lichtvervuiling. Maar ook door huiskatten en verwilderde katten, marterachtigen en vogels zoals kauwen en eksters die hun nest (kasten) innemen.

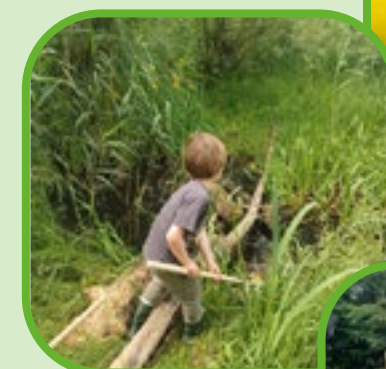
Aan het eind van de lezing was een ieder onder de indruk van de lezing van Gijs, waarin de kwetsbaarheid van de natuur weer eens duidelijk verwoord is.

Slootjesdag bij IVN Alphen aan den Rijn

Tekst en foto's Gerda Bonninga

Zondag 1 juni heeft IVN Alphen aan den Rijn een prachtige IVN Slootjesdag georganiseerd met wel 40 kinderen met hun (groot)ouders!!! Wat een feest was het. En we hebben ook nog bijzondere diertjes gevonden: een salamander en 2 larven van de salamander met nog uitwendige kieuwen, een grondelvisje (mogelijk zwartkopgrondel), libellen- en jufferlarven, 2 geel gerande watertorren en zoetwater pissebedden!

Natuurlijk ook Amerikaanse rivierkreeften van jong tot volwassen exemplaren! En dat de kinderen juist graag een kreeft wilden vangen is begrijpelijk. Dat is natuurlijk spannend en ze schieten weg in de opvangbak. Helaas voor ons hebben wij er wel 43 gevangen! Alle resultaten zijn door de leiding ingevoerd in waterdiertjes.nl - Kroospad, Kerk en Zanen.

Speuren en zoeken

Tekst: Maarten Hooghiemstra / Foto's: Sylvia Elkhuizen

Puzzeltocht Esveld

We zijn in April te gast bij plantencentrum Esveld in Boskoop. Het is een prachtige dag, waarbij de Fladderaars gewoon tussen het winkelend publiek door lopen. Na een korte uitleg splitst de groep zich in drieën, waarna met de speurtocht wordt begonnen. De vragen gaan over verschillende planten en bomen en de seizoenen waarin ze bloeien. De speurtocht bevatte 10 vragen, bijvoorbeeld over kruiden, grassen en bijen. Tussendoor deden we spelletjes en maakten we zaadballen en tuinkers in een eierdop. Leuk weetje, grondlegger van het plantencentrum is Philipp Franz Balthasar Von Siebold, die in de 19e eeuw werkte in Japan en zijn kennis over Japanse flora mee naar Nederland nam. De oudste boom op het terrein is de Gouden Vollemaans Esdoorn, die de kinderen mochten tekenen met houtskool.

Eten uit de natuur

Na 2 activiteiten "buiten de deur" waren we in mei weer gewoon bij ons thuishonk BC De Veenweiden. Het programma: een rondleiding door de tuin van het BC, zoeken en plukken van ingrediënten voor de 4 recepten en vervolgens... lekker opeten! Rond BC De Veenweiden vind je heel wat eetbare planten. Voor het recept van de wilde planten soep werd gezocht naar brandnetels, zevenblad, paardenbloemen en dovenetels. Daarnaast maakten we bloemenboter, waarin blaadjes van de koekoeksbloem, madeliefjes en hondsdrif gingen. Voor de kruidenboter zochten we iets meer smaak, zoals Look zonder look, vogelmuur, bieslook en munt. Het lekkerste gerecht waren de hartige wilde flapjes, die gemaakt werden van bladerdeeg, wilde groenten en feta. Natuurlijk kregen de kinderen instructie om niets te eten als ze niet zeker wisten of het veilig was. Na het zorgvuldig wassen, werden de verschillende recepten bereid. Soms werd er stiekem al even geproefd! Aan het eind van de ochtend werden de gerechten gepresenteerd en mochten ook de ouders nog even proeven.

Nieuwe (aan-)kleding

Tekst en foto's Gerda Bonninga

De Vlinders maken het Kabouterbos weer stralend schoon.

Zondag 9 april waren de Vlinders weer uitgenodigd in het Kabouterbos voor de jaarlijkse schoonmaak. Met twee kruiwagens vol met emmers, sponsjes, schoonmaakmiddel, vuilgrijpers en vuilniszakken gingen we aan de slag. Alle huisjes kregen een mooie poetsbeurt, de kapotte bewoners van het bos, kapotte kleding en afval werd bekeken. De ene stapel kreeg een nieuw leven en de andere stapel moest plaatsmaken. De kinderen hebben hard gewerkt, want zo'n Kabouterbos is best groot om helemaal schoon te maken.

Sommige kabouterhuisjes hadden een verrassing voor ons in petto: zo vinden we een verlaten leeg nest van een winterkoninkje en een prachtig vierkant nest van een koolmees. Hierin lagen we VIJF eitjes. Jammer genoeg was de moeder niet meer in de buurt en waren de eitjes koud en onbevruucht. Deze vondst heeft een mooie plek in het bezoekerscentrum gekregen.

Na de pauze hebben we het schoonmaken even onderbroken voor de Blokken-stapel-estafette. Welk groepje maakte de hoogste stapel? De rode kabouter? De Paddenstoel? Of het blauwe konijn? Iedereen had prijs en mocht uit onze voorraad een nieuwe bewoner voor in het bos uitkiezen en deze een eigen woonplek geven. Super gewerkt allemaal en de bewoners van het Kabouterbos zijn jullie allemaal zeer dankbaar.

Trek de natuur aan!

En dat hebben de Vlinders dan ook gedaan. Samen met de jeugdbegeleiders en de ouders van de kinderen werd er prachtige kleding van natuurlijke materialen gemaakt. Na het verhaal, verteld door Sanne, over de kleren van de keizer gingen de kinderen op zoek naar grassen, bloemen en bladeren om kleding van te maken. Anne en Elena Maria maakten sieraden, Seth en Kai maakten harnassen, zwaarden, helmen en schilden, Mathilde en Izabela gingen aan de slag met kleding zoals een rok, maar ook kettingen en oorbellen. Door Vaderdag en verschuiving naar de 3e zondag van de maand (i.v.m. Pinksteren) waren er niet heel veel kinderen. Maar met elkaar hadden we een heerlijke middag vol creativiteit met een spel en een heerlijk ijsje als afsluiting van dit seizoen.

Tekst Marco Zwijnenburg

Vanwege ons 10-jarig jubileum én het zeer geslaagde vlinderweekend in dezelfde vallei 3 jaar geleden organiseerde Stef Strik nogmaals een vlinderreis naar het natuurgebied Viroin-Hermeton. Ditmaal was dat in het weekend van 4 t/m 6 juli.

Na het drama

Ondanks de verschillende vertrektijden van de Natuurkiekers op vrijdag (door sommige moest er nog gewerkt worden) hadden we allemaal dezelfde ervaring met het verkeer in België. Een drama vol wegwerkzaamheden waardoor een reis van ongeveer drieënhalve uur in een aantal gevallen uitmondde in een lastige en vermoeiende autorit met veel files van meer dan 5 uur.

De ontspanning

De ellende was echter snel vergeten bij de verkenning van de prachtige B&B die Stef gehuurd had voor ons. En prachtig dubbelhuis met een waar doolhof aan kamers en ruimtes sfeervol ingericht. Voorzien van allerlei extra's zoals een soort biljarttafel, een collectie (strip)boeken, spelletjes, een filmkamer met een beamer en groot scherm, een voetbaltafel en een prachtige overdekte zitplek buiten voor 10 mensen aan een grote tafel met BBQ en uitzicht over de prachtig en onderhouden tuin.

En een prachtig vooruitzicht

Maar daar ging het natuurlijk niet om, we kwamen naar deze plek voor een andere reden: Het natuurpark Viroin-Hermeton met zijn verrassende afwisselende sub-mediterrane flora en fauna, met geweldige gevarieerde landschappen. De densiteit van Natura 2000 zones en natuurgebieden is hier het hoogst van België, daarom is het park ook erkend als een natuurpark. Deze zone heeft ongeveer vierhonderd karsfenomenen (grotten, adugeoirs (natuurlijke holtes), "fondrys"...), kalkheuvels en een bijzondere vegetatie met vooral veel wilde orchideeën en daarnaast leven hier veel bijzondere vlinders. In de Calestienne komen wel vijftig soorten vlinders voor. Vanwege de weersvoorspelling besloten we al bij het gezamenlijk dineren in het dorp dat zaterdag "de dag" moest worden, want zondag was de voorspelling: regen, regen en nog meer regen.

Dambordje foto Marco Zwijnenburg

Op mooie vlinders zien

Na het ontbijt was onze eerste stop: Fondry des Chiens waar je heel goed kunt zien dat we te maken hebben met een karsgebied, kloven met kalkstenen rotsformaties ontstaan door het oplossen van kalk door regenwater. We waren er precies op tijd; opwarmtijd voor de vlinders. Diversen hingen nog aan de bovenkant van hoge grassprietten net, al dan niet, voldoende opgewarmd om te gaan vliegen. Met name de dambordjes waren goed vertegenwoordigd maar ook Heideblauwtjes en bleek blauwtjes (die wij bij ons niet vinden) vlogen volop. Dikkopjes, Bruinblauwtjes en Koevinkjes en hier een daar een Parelmoervlinder. Het boswitje hebben het hier ook naar de zin evenals wij toen we ze tegen kwamen. Koffietijd in Nîmes en daarna daar in de buurt van een tunnel van een spoorlijn tussen hoge begroeide kalkstenen wanden nog de kleine ijsvogelvlinder, de gehakelde aurelia, Landkaartjes, Citroenvlinders en nog meer fraais gezien en gefotografeerd.

Onderbroken door boodschappen doen en een lunch

Toen werd het tijd om vlees en vis voor de BBQ te gaan scoren. Dat was nog een uitdaging. De plaatselijke slager had geen vis en op de vraag van Stef of hij ook vegetarisch vlees had werd hij heel hard uitgelachen en bijna met pek en veren het dorp uitgejaagd. Groenten waren niet meer te krijgen in de plaatselijke super en voor vis moesten we naar een dorp verderop en waren we 2 minuten voor sluitingstijd in de winkel die ons, aangezien we de laatste klanten waren, nog eens 10 extra sardientjes gratis meegaf naast de zalm en tonijn.

Nog een laatste blik even over de grens met Frankrijk

Na een late lunch in "ons" huis was het voor enkelen wel genoeg geweest maar ging ene deel van de groep nog even door waarbij we de grens met Frankrijk overstaken en met name, omdat het avond begon te worden, veel Tauvlinders, een flinke oranjeachtige nachtvlinder met 4 duidelijke zwarte stippen op de vleugels vonden. Ook een nog opdrogende, net ontpopt Adonisblauwtje was een cadeautje en heel mooi om op de foto kunnen zetten.

Dwergblauwtje
foto Henk Jan Leeuwenberg

Parend paartje Bleek Blauwtjes
foto Henk Jan Leeuwenberg

Na gezellig samenzijn en een goede nachtrust

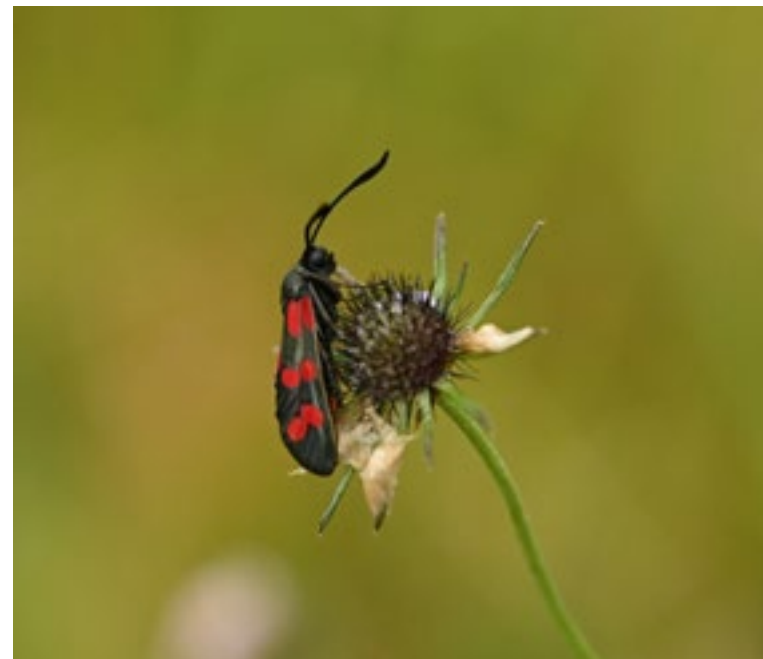
De BBQ in de avond was een oergezellig samenzijn waarbij heerlijk werd gekletst en gegeten in een prachtige setting. We hadden redelijk goed ingekocht maar twee hamburgers en twee sjasliek achtige stokken gingen er écht niet meer in. Vervolgens bedtijd, want het was inmiddels al bijna 11 uur maar de wekker, die hoefde niet gezet te worden, want de weersvoorspelling zoals al gezegd, heel veel regen. Na een goede nacht slapen werd er in shifts ontbeten waarbij we rond 11 uur toch maar eens gingen kijken waar onze laatste Kieker bleef. Die had echter wel heel erg goed en lang geslapen bleek.

Hopen op een langdurige regenbreak op zondag

Met het weer in oog aanschouw nemend besloot een deel van de groep wat eerder naar huis te gaan en hoopte de rest op een wat langdurigere regenbreak. Dat laatste gebeurde en we vonden een veld boven Nîmes vol met Dambordjes en St. Jansvlinders. Prachtig maar na 100 dambordjes kregen we gelukkig ook nog een paar mooie Blauwtjes, Hooibeestjes en Koevinkjes.

Waarna een geslaagd weekend werd afgesloten

Daarna was het hoog tijd voor de laatste kiekers om ook huiswaarts te gaan en, wat een feest, geen files en in drieënhalve uur thuis. Met een score van bijna 30 verschillende soorten was het wederom een feest om deze locatie, de Viroinvallei, te bezoeken.

Sint Jansvlinder
foto Anna-Isabel Weterings

De Natuurkiekers leren onze NatureXplorers mooie foto's maken

Tekst en foto's Suzanne van Egmond

IVN fotowerkgroep De Natuurkiekers organiseerde in het kader van het 50-jarig jubileum van IVN Alphen aan den Rijn een natuurfotografie workshop voor jeugd van 12 tot 18 jaar.

De NatureXplorers namen graag deel aan de workshop en zij wilden graag wat meer over natuurfotografie leren. Ze hadden heel wat vragen, zoals: "Hoe ga je om met een camera?" en "Wat is ISO-waarde, diafragma en wat is een compositie?"

Na een korte uitleg in Bezoekerscentrum De Veenweiden gingen de NatureXplorers met hun begeleiders en de leden van de fotowerkgroep De Natuurkiekers naar het Irenebos. We waren het terrein nog niet af of de eerste plaatjes werden al geschoten. Ook met je telefoon kun je tegenwoordig mooie foto's maken!

De eerste opdracht was om een macrofoto te maken, dus lekker dichtbij. Iedereen ging op de knieën voor een vlinder op de grond of voor de prachtige witte bloemetjes die als sneeuw op de grond waren gevallen.

Anders kijken

Je leert door een camera anders te kijken naar de natuur om je heen en iedereen werd enthousiast. Let op de compositie en het licht. Zet het onderwerp niet in het midden van het beeld en zorg dat je goed staat voor de zon.

Galloways

Onderweg terug naar het bezoekerscentrum werden we nog getraakteerd door de Galloway runderen met kalfjes, zij bleven zo mooi voor ons staan, moeders rustig en kalfjes lekker aan het drinken. Daar moesten natuurlijk ook foto's van gemaakt worden! Die dieren zijn zo fotogeniek!

De tijd vloog om. Het was een geweldige ochtend die smaakt naar meer!

Namens alle NatureXplorers bedankt Natuurkiekers voor deze leuke leerzame ochtend in de natuur! Er zijn verschillende nieuwe fotografen geboren!

Vogelexcursie Gouwebos

Recreatiebos tussen Boskoop en Waddinxveen

Tekst Hans van Dam, Foto's diverse fotografen

Noord en Zuid verkend van het Gouwebos

De aanmeldingen liepen via Vogelbescherming Nederland. Aangevuld met opgaven via IVN en persoonlijke contacten IVN Vrienden van het Heempad. Met de luxe van 4 gidsen konden we de deelnemers splitsen in twee groepen. Miep en Sandra kozen de zuidelijke route, Paul en Hans de noordelijke route.

Vogels en vlinders

In het Gouwebos hoorden we vooral de zang van zwartkop, roodborst, fitis, tijtjaf, merel, zanglijster, vink en winterkoning. Er was ook ruimte voor andere belevingen. In de schaarse vlinderstand lieten Bont Zandoogje, Landkaartje en het Oranjetipje zich zien. Paul gaf voorbeelden hoe er ook fout gesnoeid kan worden, met als risico verwonding die besmetting met schimmels bevordert. We zagen het toekomstige doodvonnis van nog levende wilgen met aantasting door de tonderzwam.

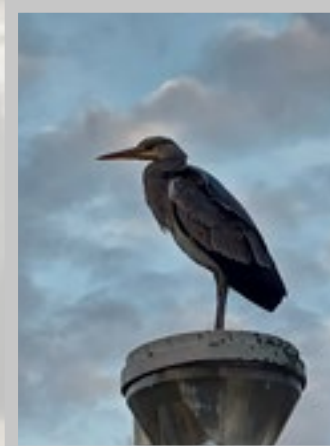
Reigers vliegen bijna uit

Hoog in de bomen waren nog enkele nesten bewoond door jongen van blauwe reigers, inmiddels even groot als hun ouders. Hans vertelde dat het vroege broed seizoen van de reigers overeen kwam met de beschikbaarheid van hun favoriete voedsel, kikkers in hun voortplantingseuforie.

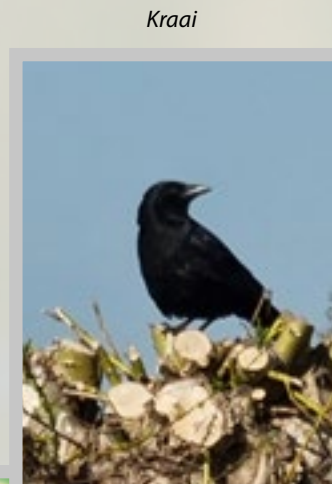
Zicht op Voorofsche Polder

Hoogtepunt was het zicht vanaf de Omringdijk op het vogelweidegebied de Voorofsche Polder, bezit van het Zuid-Hollands Landschap. Veel activiteit van vooral ganzen, veel jongen. Door tegenlicht van de fel schijnende nog lage zon waren de soorten en de jongen ervan niet altijd goed te onderscheiden. Qua geluid hoorden (en zagen) we soorten als grutto, kievit, meeuwensoorten. Ook gespot, de slobeend, wilde eend, meerkoet, fuut, plevier, en tureluur. In zo'n rijk gebied zijn ook predatoren aanwezig, zwarte kraai, eksters, een overvliegende buizerd. Kortom, het was een ideale dag voor "Beleef de natuur 'live'".

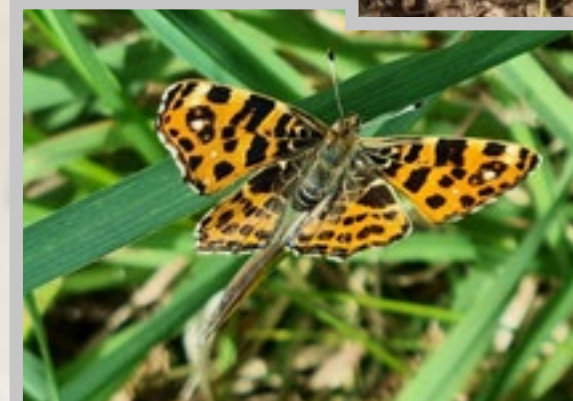
Na 2 uur genieten deelde Hans het naslagwerk uit met Speelse weetjes en ezelsbruggetjes over vogels.

Blauwe Reiger

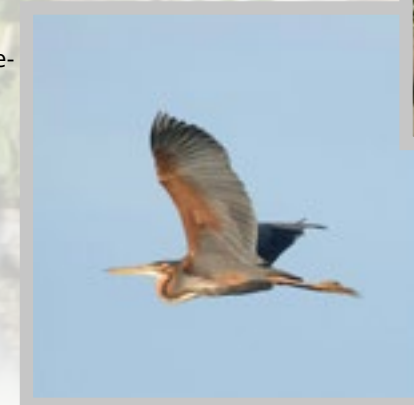
Kraai

Landkaartje

Nijlgans

Purperreiger

Voorofsche Polder

De Voorofsche Polder (31 hectare) is een natuurgebied dat is gelegen ten oosten van het Gouwebos tussen Waddinxveen en Boskoop. Vlakbij de stedelijke bebouwing dus. Des te bijzonderder is de enorme rijkdom aan weidevogels in het gebied.
Bron: <https://www.zuidhollandslandschap.nl/gebied/voorofsche-polder>

Heempad

Heempad Verlaan: Struintochten op braakliggend terrein

Tekst Hans van Dam / Foto's: Dirk Koster (met dank aan PReT)

*In de vorige aflevering: Wat is een Heemtuin en de waarde ervan?
Waarom verzamelen we soorten die in de volksmond 'onkruiden' worden genoemd?
Hoe begin je een heempad met nog kale grond met als eerste aanzet een gemeente bijdrage: 1300 planten in 25 soorten.*

Dan is een heempad nog lang niet vol, waar vond je al die andere soorten?

Ik fietste met krat, schaar en schopje door de regio en zocht vooral op braakliggende, toekomstige bouwterreinen. Het is ongekend wat je daar aan soorten vindt, onwetend van geschiktheid. Vele duizenden plantjes werden tijdens deze struintochten verplaatst naar het heempad, soms had ik hulp bij de struintochten, meestal ging het zoekwerk alleen. Ik bleek een ijzeren geheugen te hebben voor het terugvinden van standplaatsen. Heel veel vond ik op de braakliggende kwekerijen aan de Boezemlaan, vooraf aan de voorbereiding woningbouw voor Waterrijk. Ook de Parklaanwijk was toen nog in ontwikkeling. Maar ook vanuit het Westland kwamen soorten.

Mocht je wel komen op die terreinen?

Soms niet, met toestemming vragen kon veel, als het verboden is komt er vaak een hek voor. Soms gok je gewoon of het mag. Kwekers hadden meestal geen probleem als ik 'hun onkruiden' verzamelde.

Is het verplaatsen van planten geen inbreuk op de natuur?

Nog nooit is er een soort verdwenen waar ik ben geweest, wel vanwege stikstof, klimaat of verkeerd beheer. Ik laat altijd genoeg staan. Bij zeldzaamheden plukte ik zaden die op mijn volkstuin ontkiemden en zo kon ik soorten minder zeldzaam maken. Een mooi gebaar bij het zaden plukken is, neem de hand vol zaden, doe al strooiend tien stappen links en tien stappen rechts, en je helpt de soort ook haar eigen gebied te vergroten.

Peen en muskuskaasjeskruid

Grote kaardenbol

Hoe doe je dat met rode lijst soorten?

Het verplaatsen is alleen toegestaan als de plant, door bebouwing, dreigt te verdwijnen. In het geval van Waterrijk heb ik waterdrieblad uit de sloot gevist en de soort is er nog steeds nabij het heempad. Ook groot blaasjeskruid (een vleesetend plantje) heb ik met succes naar het Zwarte Padgebied gebracht.

Zijn er ook toevalligheden en bijzondere vondsten?

Tijdens een rondvaart in Boskoop zag ik heelblaadjes (een geneeskrachtige plant) langs de oever van een net bespoten kwekerij. Ik lokaliseerde de plek en ging de plant redden van de dood, dat is gelukt. Een andere vondst (ik kreeg een tip) was een plek waar slangenlook voorkomt. De enige plek die ik ken in het groene hart, ze staan daar nog steeds, maar nu ook in het Zwarte Pad gebied. Ook heemst is ingeburgerd.

Zijn er ook planten die het niet zijn gaan doen op het heempad?

Ik zeg de planten niet zoals een pastoor dat zou kunnen doen, ik geef ze de keuze, doorleven of doodgaan. Kleine egelskop, egelboterbloem, grote boterbloem, zwanenbloem en nog zo'n tiental soorten kunnen de concurrentie niet aan op het heempad. Voor sommige soorten is de grondsoort niet goed, voor andere soorten de waterkwaliteit onvoldoende. Het is niet gelukt om de krabbenscheer en pijlkruid in het gebied te krijgen.

Moerasspirea

Welke soorten doen het bijzonder goed?

De biotoop op het heempad ontwikkelt zich nog steeds, de stabiliteit wordt groter, wat er staat blijft meestal. Verrassend is elk jaar de komst van moeraswolfsmelk. Moerasspirea, kattenstaart en grote wederik breiden zich nog steeds uit. Bloembollen passen goed in het voorjaarsbeeld, het is de stinzen planten periode op het heempad, zoals daslook en vogelmelk. De grote ratelaar (een half parasiet) drukt jaarlijks de grasgroe.

Is alles inheems of ingeburgerd wat er staat?

Ik houd ook rekening met wat mensen mooi vinden. Van de gemeente kreeg ik jaarlijks veel bloembollen. Je moet eens zien hoe dol de eerste bijtjes in maart op krokussen zijn. Er zijn plekken met ruimte voor Canadese guldenroede, een echte nectarplant. In oktober bloeien herfstasters, de atalanta is er gek op. Stinzenplanten sieren het voorjaar. Mijn motto, planten die zich gedragen mogen blijven, net mensen.

Houdt dat in dat exoten ongewenst zijn?

Invasieve exoten probeer ik te mijden, er is wel een plek waar ik de reuzenbalsemien gedooft, groeit die buiten de toegestane tien meter, trek ik ze er uit. Moet je eens zien hoe hommels ervan genieten. De grootste doerak is onze inheemse haagwinde (pispotjes), een plantenwurger die alle exoten in hinder overtreft.

Heb je ook een tip wat je niet moet planten op een heempad?

Plant nooit riet, het komt vanzelf wel, het woekert met wortelstokken door de oever en geeft extra werk om het te beheersen. Vermijd ook oeverzegge, sloten lopen er vol mee, evenals liesgras en grote egelskop.

Volgende aflevering:

Pionieren: samen met de natuur zoeken naar een balans

Bloemenpracht aan de Ringdijk

Jubileum

Birdrace Alphen 2025,

ter ere van 50 jaar IVN Alphen aan den Rijn

Tekst Auke Lever / Foto's Beeldbank Natuurkiekers

Op maandag 21 april kwamen in alle vroegte ruim 20 enthousiaste vogelliefhebbers naar Bezoekerscentrum Veenweiden. Ter ere van het 50-jarig bestaan van IVN Alphen aan den Rijn organiseerden de Vogelwerkgroep en IVN de allereerste Birdrace in Alphen aan den Rijn. De vogelaars hadden zich niet laten weerhouden door het miezerige weer en stonden klaar voor een ochtend vogels zoeken in de gemeente.

Het doel van de Birdrace was om in een ochtend met een team minstens 50 verschillende vogelsoorten te vinden binnen de grenzen van de gemeente Alphen aan den Rijn. Het team dat de meeste soorten zou vinden, zou winnaar worden van de Birdrace. Er werden 5 teams gemaakt en na een korte uitleg konden de teams op pad. Er was geen tijd te verliezen want dat kon zomaar een paar soorten schelen!

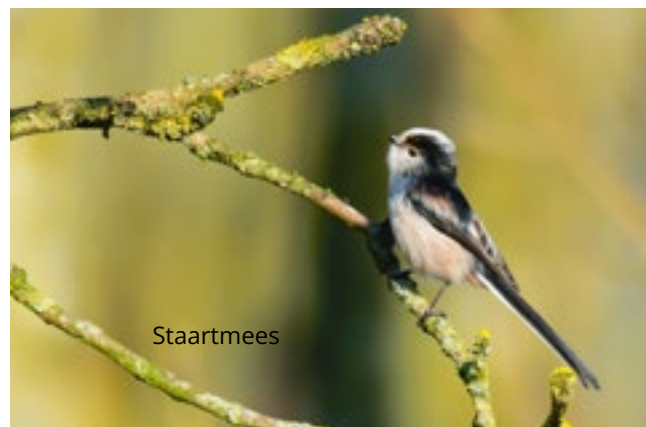
De teams kozen voor zeer verschillende tactieken. Zo was er een team met fanatieke fietsers dat meteen vertrok richting het Bentwoud om daar vogels te vinden die in de rest van de gemeente minder voorkomen. Andere teams kozen er juist voor om dichterbij te blijven en enkele gebieden grondig af te speuren.

Al gauw bleek dat 50 soorten een gemakkelijk haalbaar doel was. Na een rondje door het Heempark zaten de meeste teams al rond de 40 soorten en toen om 9.00 uur de eerste tussenstanden werden doorgegeven zaten er al teams boven de 50 soorten. Voor de winst moesten er dus nog veel meer soorten worden gevonden!

Tegelijkertijd bleek dat veelvoorkomende soorten ineens heel lastig kunnen zijn. Waar waren deze ochtend bijvoorbeeld de spechten? De groene spechten hielden zich heel stil en een enkel team kwam zelfs terug zonder een grote bonte specht te hebben gevonden, een soort die je normaal gesproken altijd wel ergens ziet of hoort! De late trekvogels waren nog op trek vanuit het zuiden, waardoor het nog heel moeilijk was om een boomvalk of gierwaluwe te vinden. En waar vind je in Alphen nog ringmussen of veldleeuweriken? Hoe kunnen alle teams de koekoek hebben gemist? Zo bleek

een Birdrace zijn eigen uitdagingen te kennen.

Gelukkig werd het in de loop van de ochtend droog en kon er door alle teams heerlijk worden gevogeld. De bekende gebieden in de gemeente werden bezocht,

Staartmees

zoals Zegersloot, Zaans Rietveld, Weteringpad, Compiereka-de en Spookverlaat. Ook bezochten sommige teams het Bentwoud, De Wilck of juist het industrieterrein en de Oosterbegraafplaats.

Om 12.30 uur moesten de teams weer terugkeren in het bezoekerscentrum. Dit lukte alle teams op het nippertje, een paar minuten werden door de jury nog net door de vingers gezien. Meteen bij aankomst begon het vergelijken. Hebben jullie die zomertalingen gezien? Heeft iemand een blauwborst? De lijsten met aangekruiste soorten werden ingeleverd bij de jury en in spanning werd afgewacht.

Na grondige controle bleek dat er 2 teams waren uitgekomen op maar liefst 82 soorten! De 1e prijs werd daarom gedeeld. Tot verrassing van velen waren dit juist teams die niet zo veel afstand hadden afgelegd. Een extra prijs werd uitgereikt aan het team met de meest bijzondere vogelsoort van de dag. Die prijs ging naar het team dat in de Wilck een groep dwergmeeuwen had ontdekt. Een hele bijzondere waarneming voor onze gemeente!

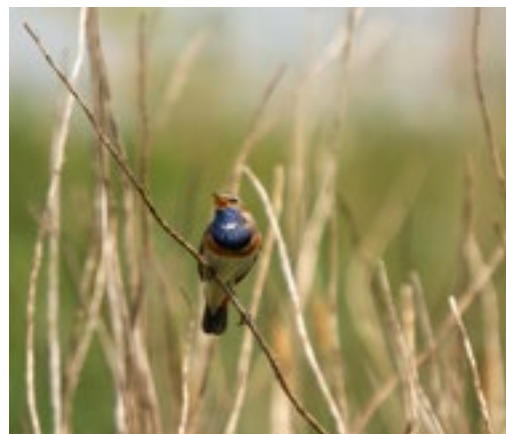
Na de prijsuitreiking kon er worden genoten van een overheerlijke lunch die werd aangeboden door het IVN. Daarbij kon er nog volop verder worden nagepraat over de Birdrace. En werd er ook al gespeculeerd over een nieuwe race in 2026, dus wie weet is er een leuke terugkerende activiteit ontstaan.

Door alle teams samen werden in totaal 98 vogelsoorten waargenomen, een fantastisch aantal voor een ochtend vogels zoeken en ook een bevestiging van wat de vogelaars natuurlijk allang weten, namelijk dat er in de gemeente Alphen aan den Rijn ontzettend veel leuke vogels te zien zijn.

Gele Kwikstaart

Blauwborst

Excursie

Op zoek naar Oranjetipjes op Bevrijdingsdag

Tekst en foto's Anna-Isabel Weterings

De Vlinderwerkgroep van IVN Alphen aan den Rijn organiseerde een leuke toepasselijke excursie op bevrijdingsdag 5 mei, namelijk, op zoek naar het Oranjetipje in het Irenebos. Het weer was helaas bewolkt en het was vrij koud. We hoopten op opklaringen. Er was een grote opkomst, 20 personen én vier leden van de Vlinderwerkgroep. Iedereen werd verwelkomd met koffie, thee en een oranje petit four om te vieren dat IVN Alphen aan den Rijn 50 jaar bestaat én de vlinderwerkgroep 35 jaar. Na een informatieve presentatie over het gebied van het Oranjetipje, het Irenebos en informatie over het Oranjetipje zelf, gingen we aan de slag. Hup jassen aan en naar buiten. De sfeer zat er goed in!

Gedurende de wandeling liet de zon zich meer en meer zien! Na een kwartiertje lopen, spot een deelnemer de eerste vlinder, het Landkaartje. Een mooie vlinder die zijn naam vermoedelijk dankt aan het mooie patroon op zijn vleugels (als stukjes land op een landkaart)

Al snel volgen een klein Geaderd Witje, Bont Zandoogje, Atalanta én een klein Koolwitje. Het bleek toch te koud en te winderig te zijn want meer vlinders liet de natuur ons niet zien vandaag. Op de terugweg lopen we langs de IJsvogels maar helaas ook zij waren niet thuis maar heerlijk uit vissen.

Het was een geslaagde ochtend ondanks het gemis van het Oranjetipje.

(Advertentie)

Kom kijken! Kom proeven!
Kom winkelen op de boerderij!

landwinkel Steenwijk - Alphen aan den Rijn

Aan de Woudbrugseweg 80 in Alphen aan den Rijn vindt u de zuivelboerderij van de familie Steenwijk, natuurlijk ook met een fraaie Landwinkel op het erf! Hier vindt u heerlijke en eerlijke ambachtelijke streekproducten, onder andere de verrukkelijke zuivelproducten van eigen makelij, zoals boter en diverse soorten boerenyoghurt.

Welzijn voor de dieren staat voorop

Familie Steenwijk heeft een groot aantal koeien die dagelijks voor de nodige liters melk zorgen. Het welzijn van de dieren staat op de boerderij voorop. De koeien krijgen voer van eigen land en verblijven in schitterende, ruime loopstallen. In de zomers grazen ze in prachtige weilanden. Die zorg voor het dier proeft u in de producten!

Van alles te beleven voor de kleintjes

Wanneer u toch naar de Landwinkel gaat, breng dan meteen even een bezoekje aan de dierenweide. Kinderen kunnen kennismaken met de diverse dieren, zoals een shetlandpony, geitjes, kipjes, eenden en een ezeltje. Op de Kakelhoeve kan uw kind zich vermaken met de speelattributen en zo spelenderwijs het leven op de boerderij ontdekken. Ook voor de leukste kinderfeestjes kunt u bij hen terecht.

Onze faciliteiten

Veehouderij | Zuivelboerderij/ Pakketten | Streekproducten
Landwinkel Steenwijk
Woubrugseweg 80, 2401 LT Alphen aan den Rijn
0172-51 83 16
steenwijk@zuivelboerderij.info
Openingstijden
Maandag gesloten.
Dinsdag/woensdag/donderdag: 09:00 -18:00.
Vrijdag 09:00 -21:00 Zaterdag 09:00 - 16:00
Zondag: gesloten

Wandeling door de natuur met Statushouders

Tekst Linda Wanders /Foto's Dick Warmerdam

Een opdracht van de natuurgidsenopleiding 2021/2023 was om een wandeling te maken die kon worden ingezet voor Nieuwkomers ook wel Statushouders genoemd. Deze mensen hebben eigen woonruimte gekregen en volgen een inburgeringsprogramma. Deze wandeling vormt daar een onderdeel van, omdat ze zo hun taalvaardigheden kunnen oefenen en natuurlijk wat leren over de natuur in hun omgeving.

Zij hebben meestal een behoorlijk heftig leven met oorlog, vlucht en asielzoekerscentrum achter de rug en uitdagingen in zich hier te settelen. Een wandeling door het groen zal ze dan ook goed kunnen doen! En vooral ook het vervolg daarvan door middel van bekendheid met de mogelijkheden die IVN kan bieden.

Op zondag 13 juli hadden zich twee gezinnen aangemeld voor de wandeling rond Bezoekerscentrum De Veenweiden en naar het Irenebos. Eén gezin inclusief taalmaatje meldde zich. Het gezin bestond uit vader, moeder, zoon van 8 jaar en dochter van 5 jaar. Allemaal waren ze enthousiast en leergierig, dus een dankbare club voor de gidsen Mireille van Duuren en Linda Wanders.

Het gemiddelde niveau Nederlands was B1 en men verstond aardig wat. Dus heel veel vertaling was niet nodig. We hebben wel veel gebruik gemaakt van apps. Vader had er één in gebruik die direct vertaalde naar het Arabisch. Moeder was zeer geïnteresseerd in planten in het Irenebos die ze kon gebruiken voor medicinaal gebruik. De kinderen vermaakten zich in hun eigen tempo met de bingokaart en zagen zelfs vogels die al op trek waren.

Het was handig om met 2 gidsen te zijn om het verschil in tempo van ouders en kinderen te volgen. Helaas waren er alleen wat bramen eetbaar. Een bekende vrucht die in Damascus ook bekend is. In het Kabouterbos worden de klompen met grote hilariteit gepast en gefotografeerd.

Na 1,5 uur was het voor de kinderen genoeg. Bij Bezoekerscentrum de Veenweiden kregen ze nog een echte Hollandse stroopwafel, veel folders en nog wat info van binnen het gebouw mee. Een geslaagde proef concludeerden de gidsen en voor herhaling vatbaar!

Nachtje kamperen voor de NatureXplores

Tekst en foto's Suzanne van Egmond

Vrijdag 13 op zaterdag 14 Juni hebben de NatureXplorers het 5-jarig jubileumseizoen afgesloten met een gezellig maar heet nachtje midden in de natuur bij de Fazantenhof, Hollandsche Rading.

Iedereen had een tentje meegenomen en Marjolein haar camper. Na het opzetten van alle tentjes hebben we broodje hamburger van de grill met patat en salade gegeten. Daarna was het tijd om af te koelen dus hielden we een watergevecht met sponsballen en waterpistooltjes. Het was heerlijk verkoelend, zodat we daarna toch bij een gezellig kampvuurtje konden zitten.

De nacht bleef op een paar spetters na droog, maar s 'morgens dreigde toch regen, dus hebben we na het ontbijt eerst onze tenten opgeruimd. En wij (Marjolein en Suzanne) kunnen melden dat bij het opzetten en afbreken van tenten nog wel wat vaardigheden geleerd mogen worden 😊

Levend Natuur Stratego stond toen op het programma, wat allebei de groepen zeer fanatiek speelden, met af luisteren en opwachten tot gevolg. Na de lunch te hebben opgeruimd was het helaas alweer tijd om te vertrekken! We kijken terug op een zeer geslaagd 5 jarig jubileumseizoen, met een hele leuke groep NatureXplorers en nieuwe begeleiding.

NatureXplorers Bedankt, Marjolein en Suzanne!

Bezoekerscentrum

Expositie 'De otter centraal'

Tekst Ria van Oeveren / Foto's Betty Baas

Betty Baas uit Woerden zette kunst in als afleiding in zware tijden. De van oorsprong in Woerden wonende en werkende kapster werd door haar vader indertijd wel aangespoord om iets met haar teken-talent te doen. Maar het kappersvak vond zij ook fantastisch. Echter tijdens haar strijd tegen darmkanker en het verzorgen van haar toenmalige man, die aan dementie leed, werd schilderen toch een bron van vreugde voor Betty.

Dit leidde medio 2018 zelfs tot een expositie bij Galerie van Slagmaat in Woerden. De eigenaresse van deze galerie bestempelde haar schilderijen tot bovengemiddelde amateurswerk. "Zoals Betty dieren kan maken, is fantastisch. De werken werden ook steeds realistischer. Het is een feest om naar te kijken. Niet alleen het schilderij van de otter is prachtig, maar ook die van een zilver- en purperreiger en andere vogels in het Groene Hart."

Vogels

Betty Baas verblijft tegenwoordig met haar huidige man in de winter in Spanje, maar zomers in Nederland. Toen zij hoorde van onze plannen van een expositie in de nazomer - waarbij wij de Otter centraal zouden stellen - zei zij gaarne haar medewerking toe. Behalve haar schilderij van de Otter is tevens een prachtig overzicht te zien van haar kunstwerken van vogels in het Groene Hart, mede omdat zij weinig heeft willen verkopen.

Ot of (en?)Sien

Bij binnenkomst in het Bezoekerscentrum wordt je direct geleid naar de 'parel' in het centrum. De Otter (Ot of Sien) die wij een paar jaar geleden in onze vaste tentoonstelling konden opnemen. Te weten in de carroussel in het midden van de grote expositiezaal. Dit is te danken aan Hans Blom, dé Otterdeskundige in Nederland, die op zondagmiddag 21 september zijn kennis en kunde over de otter tijdens een

lezing wil uitdragen. Hiervoor kunnen belangstellenden zich via info@bc-deveenweiden.nl opgeven. Vol = Vol. Je ontvangt een bevestiging van plaatsing.

Op weg naar de schilderijen kom je in het bezoekerscentrum nog een otter tegen. Deze is ook geboren in de Nieuwkoopse Plassen en mochten we van Natuurmonumenten tijdens onze expositie van 2 maanden een plekje geven in ons centrum. Tevens draait in de expositiezaal tijdens deze expositie een videofilmje met beelden van otters die met een wildcamera in de Nieuwkoopse Plassen zijn opgenomen.

Dit filmje is ook los van de expositie als ook daarna voor of na een wandeling in het zogeheten Prinses Irenebos te bekijken.

Adres en openingstijden

Al met al is de komende maanden een bezoek aan het Bezoekerscentrum De Veenweiden meer dan waard. De werken van Betty Baas én de otters zijn te bezichtigen van 2 augustus tot en met eind september 2025 op woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag tijdens de openingstijden van 14.00 – 17.00 uur in het bezoekerscentrum, Bruinsslotsingel 15, 2403NC Alphen aan den Rijn.

AGENDA

Expositie 'De Otter centraal'
in Bezoekerscentrum De Veenweiden
van de hand van kunstenares Betty Baas
Za. 2 augustus t/m eind september 2025

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Toegang is gratis tijdens openingstijden op

Zondag-, woensdag- en zaterdagmiddag 14.00 – 17.00 uur

Lezing 'Herintroductie van de otter in Nederland'
door otter-deskundige Hans Blom

Zondagmiddag 21 september van 14.30 – 16.00 uur

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Deelname is gratis, een vrijwillige bijdrage ten behoeve van het Bezoekerscentrum mag

Aanmelding verplicht gezien indeling van de ruimte via: info@bc-deveenweiden.nl.

Geef je zo snel mogelijk op want Vol=Vol. Je krijgt een bevestiging van plaatsing.

Za. 4 oktober t/m 26 november 2025

Schilderijen van scheerwol en botanische print
van de hand van Heidi Ochsner

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Toegang is gratis tijdens openingstijden op

Zondag-, woensdag- en zaterdagmiddag

14.00 – 17.00 uur (zomertijd) en 14.00 – 16.00 uur (wintertijd)

Grote schoonmaak Bezoekerscentrum

Tekst en foto's Irma Brugmans

Dit voorjaar hebben een aantal vrijwilligers van het Team Ontvangst samen de handen ineen geslagen om een grote voorjaars schoonmaak te houden in het Bezoekerscentrum. Het was ook wel nodig en met de grote feestdag op 17 mei in het vooruitzicht moest alles er wel pico bello uitzien. Het spinrag is zo goed als mogelijk verwijderd met een lange stok. De kastjes in de keuken zijn onderhanden genomen. Ook de ramen aan de binnenzijde zijn meegenomen. Met een handig hulpmiddel is ook het nodige naar boven gehaald wat tussen de kastjes en de ramen is gevallen. De TC/PC schermen, de lampen, de tafels en de stoelen afgenomen in de vergaderruimte. Daar is ook de rechtermuur bij binnenkomst over geschilderd, zodat de koffievlekken niet meer zichtbaar zijn. Ook is het schildersteam aan de slag gegaan met de voorbereidende werkzaamheden gestart om de buitenkant te kunnen schilderen. En verder hebben de vrijwilligers nog andere dingen schoongemaakt, maar het gaat te ver om dat allemaal te noemen. De beachflag voor buiten van het Bezoekerscentrum was ook wel aan vervanging toe. Daar staat nu een nieuwe te wapperen.

Op de kosten van besturen IVN en BC heeft het team koffie gedronken met een lekker gebakje, waarvoor nog onze dank.

Wil jij visitekaartje zijn voor
Bezoekerscentrum De Veenweiden en IVN?

Als vrijwilliger van Team Ontvangst informeer je bezoekers over wat te zien en te doen is in het Bezoekerscentrum zelf, maar ook in de directe omgeving. Naast de permanente tentoonstelling, waarin via zes verschillende invalshoeken het verhaal van de Rijn & Veenstreek wordt verteld, is er elke 2 maanden een wisseltentoonstelling. IVN Alphen aan den Rijn is ook in het Bezoekerscentrum gevestigd. Je geeft info over wat IVN doet en organiseert aan activiteiten. Interesse?

Neem contact op met Irma Brugmans, irmabrugmans@gmail.com of bel 06 – 13 18 78 00.

Vrienden Heempad

Nachtvliedernacht Zwarte Pad Boskoop

Tekst Hans van Dam / Foto's Nicole Bruijnen

Organisatie

In het Vogelbos hadden we een Nachtvliedernacht georganiseerd. We hadden 5 aanmeldingen, waarvan er 1 overbleef. Bij het noemen van plaats en tijdstip (22.30-01.00 uur) zagen sommigen het late tijdstip toch niet zitten. Niettemin waren er negen personen voor het 'nachtvlinderen' van de partij. Om 21.30 uur werd door Bert de installatie opgebouwd. Hans begon intussen een kleine schoonmaak- actie rond de bankjes. Beide afvalbakken zijn door vanden verdwenen. Om 22.15 werd even bij De Plataan gepost om te kijken of er nog onaangekondigd gasten stonden.

Van micro via gemiddeld naar (iets) groter.

Bij schemer verdween de wassende maan achter de elzen. De teunisbloemen openden met geur en lichtgevend geel de kronen. Een eerste verrassing was een overvliegende roerdomp. Rond de lamp en op het witte doek verschenen de eerste bezoekers. Als bijvangst flink wat muggen, een paar gaasvliegen, een dolgedraaide langpootmug en een parend stel kevers die het laken wel een geschikte plek vonden. Door afkoeling was het verstandig om trui en jasje bij de hand te hebben. De massale vloed van de wilgenspikkelmotel bleef deze keer uit. Dat gaf meer ruimte aan ander spul, van micro via gemiddeld tot (iets) groter.

Van driehoeksuil tot egelskopboorder

Tientallen glazen potjes stonden klaar om de diverse soorten te vangen, te bestuderen, op naam te brengen (soms via ObsIdentify) en te fotograferen. Ieder had deze nacht zijn bijdrage in het vangen en/of bekijken. De gegevens werden door Bert doorgespeeld naar waarneming.nl. Naar schatting 30 soorten raakten hun oriëntatie (tijdelijk) kwijt op het doek. Soorten, die naarmate de uren verstrekten, steeds groter werden. Wonderlijke namen, merkte Miep op, zoals

driehoeksuil, peper en zoutvlinder, huismoeder, kleine beer, parelmoermotel, moerasgrasuil, gammauil en egelskopboorder. Ook de fraaie buxusmotel is nog steeds in Boskoop aanwezig.

Buxusmot

Wachten op de pijlstaartvlinder

Het wachten was natuurlijk op een pijlstaartvlinder. Na middernacht liet deze zich uiteindelijk zien. Het groot avondrood (3 exemplaren) blijkt het hier, met veel voor-komend harig wilgenroosje, kattenstaart en teunisbloem een rijk leefgebied te hebben. Het viel ons op dat het formaat

Groot avondrood

(45-60 mm) hier net boven de minimum grens lag. Bezoekers kwamen uit Boskoop, Alphen, Hazerswoude en Waddinxveen. Halverwege het tijdvak kwam ook Nicole, net hersteld van een operatie, nog even met zoon een kijkje nemen. Een geslaagde nachtbeleving en voor herhaling vatbaar.

Egelskop boorder

Tekst Hans van Dam / Foto's Dick Warmerdam

Jubileum

Minicursus wilde flora herkennen

Op 2e Pinksterdag 9 juni werd een cursus Wilde Flora gegeven in het Vogelbos/Ringdijk/Zwarte Pad Boskoop. Doel was vijftig wilde plantensoorten te herkennen in de natuur in het kader van IVN Alphen aan den Rijn 50 jaar. De deelnemers kregen lijsten mee met 250 voorkomende soorten in dit gebied genoteerd. De door gidsen genoemde soorten konden op een lege kolom worden genoteerd.

Meer dan 100 soorten genoteerd

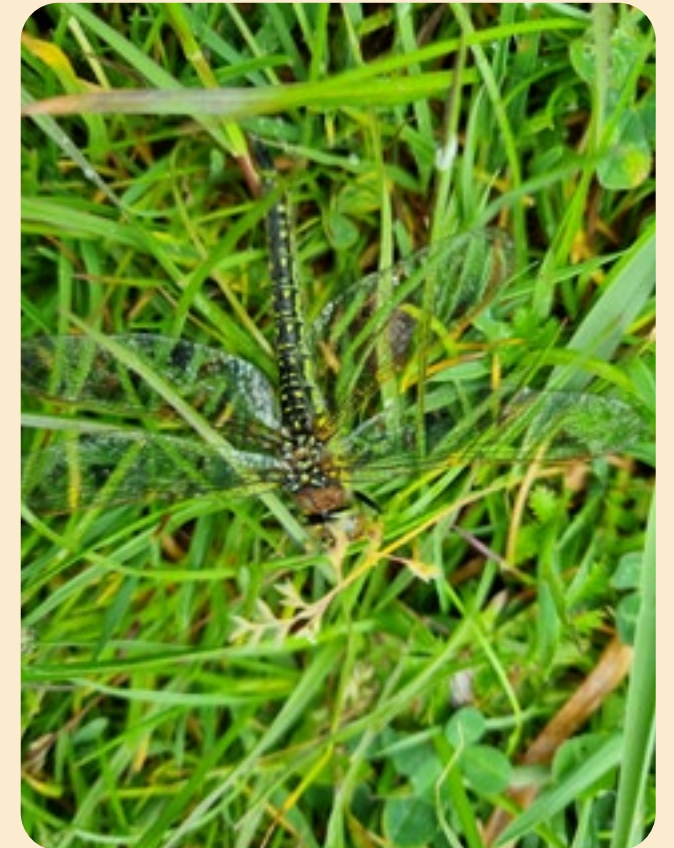
Hoe makkelijk dat kon bleek al bij het startpunt. Hangend over de brugleuning konden de eerste tien soorten al genoteerd worden: Waterlelie, Gele Plomp, Liesgras, Groot Streepzaad, Witte - en Rode Klaver, Gewone Melkdistel, Kruiptjes, Cichorei en de eerste bloeiende Kattenstaart. Toen pas begon de wandeling, een ingekorte versie (het Heempad bereikten we niet). De deelnemers waren echt geïnteresseerd en er werd gretig afgevinkt. Ik denk dat we na de eerste honderd meter op de Ringdijk de 50 soorten al waren gepasseerd. Hans wees de soorten aan, Paul onderbrak met weetjes, passend bij bepaalde soorten. Een mooi samenspel dat werd gewaardeerd. Nog voor het eind meldde een van de vaste deelnemers, Cora, dat we de 100 soorten waren gepasseerd. Alvast een opmaat voor nog 50 jaar IVN. Deze mini cursus komt zeker weer in ons schema 2026

Bijzondere waarneming

Een bijzondere waarneming was bij het Vogelbos, met een nieuw ontdekte standplaats voor de Breedbladige Wespenorchis. Een deelnemer met enige kennis liet ons het verschil zien tussen Bonte Wikke en Vogelwikke. Ook werd aandacht aan grassoorten besteed, waarvan er tientallen waren: Timotheegrass, Glanshaver, Riet, Rietgrass, Zachte Dravik, Ille Dravik, Kropaar, Beemdgrass, Bevertjes en meer. Ook konden we een correctie op de lijst melden, Zandzegge noemen we (dankzij ObsIdentify) voortaan Ruige Zegge.

Kijken met andere ogen

Na afloop kregen deelnemers de lijsten mee, zodat ze met apps of een Flora (naslagwerk) opgedane kennis kunnen vasthouden en vergroten. Deelnemers kwamen uit Voorburg, Bodegraven, Alphen en Boskoop. Twee zelfs wonend aan de Ringdijk, zij kijken voortaan met andere ogen naar

Groene Glazenmaker vrouwtje

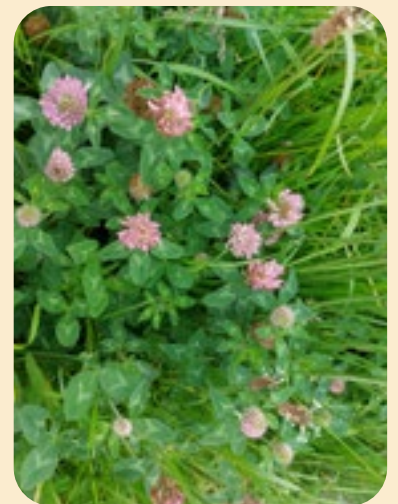
hun directe omgeving. Zoals vaak liep de wandeling in tijd een half uurtje uit. Door de combinatie zon en hoge luchtvochtigheid waren ook veel insecten actief, waaronder hommels, bijensoorten en libellen. Bij laatstgenoemden vooral het Lantaarntje bij vele tientallen.

Smeerwortel

Gele lis

Rode Klaver

Excursie – Avondwandeling langs het Weteringpad
Za. 9 augustus 19.00 – 21.00 uur
Het avondlicht geeft een heel andere beleving dan het felle zonlicht. Ervaar de geluiden van de avond vroege nacht
Start: Parkeerplaats Wielerclub Avanti, Amerikalaan 163, Alphen aan den Rijn
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – De interactieve Natuurapotheek
Za. 30 augustus 10.00 – 12.00 uur
Bij deze wandeling worden de deelnemers actief betrokken. Veel planten hebben geneeskrachtige eigenschappen. De gids wijst de planten aan en de deelnemers (met lijsten) noemen de helende werking.
Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop.
Deelname gratis.
Aanmelden bij: Janny@countrygazette.nl

Excursie – Verrassende natuur.
Zo. 31 augustus 14.00 – 16.00 uur
In het Zegersloot gebied en langs de Kromme Aar laat de natuur zich volop zien . Het is kijken en genieten van alles wat groeit en bloeit . Elke maand is de natuur anders en afwisselend
Start: Bezoekerscentrum De veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit – Bloemen en zaden verzamelen, voor een Herbarium en zadenbank
Vr. 12 september 19.30 - 21.30 uur
Nadere info volgt nog.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap NatureXplorers (12-16/18 jaar). Keertje sfeer proeven kan altijd.
Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Jeugdactiviteit – Avifauna
Za. 13 september 9.15 - 11.45 uur
Ga mee naar Avifauna, waar je de meest bijzondere vogels van dichtbij kunt bewonderen, van kleurrijke papegaaien tot indrukwekkende roofvogels! We gaan op zoek naar de meest bijzondere exemplaren.
Locatie: Vogelpark Avifauna, Hoorn 59, 2404 HG, Alphen aan den Rijn
Kosten deelname: 1^e keer gratis daarna lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)
Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Excursie – Rondje Noord Holland
Zo. 14 september 08.00 – 17.00 uur
Tijdens een rondje Noord-Holland gaan we op zoek naar de vroege najaarstrekken zoals steltlopers op de ondergelopen bollenvelden, zeevogels rondom de Hondbossche Zeewering en wellicht ook wat leuke verrassingen.
Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg
Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.
Er wordt gecarpooled.
Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Jeugdactiviteit – Vogels spotten
Zo. 14 september 14.00 - 15.45 uur
Hoeveel en welke vogels spot jij? We gaan op zoek naar gewone en bijzondere vogels in het Irenebos.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.
Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Excursie – Vleermuizen Zegerslootgebied
Vr. 19 september 20.00 – 21.30 uur
Op deze zomeravond kijken en luisteren we naar de vleermuizen langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied. Vooraf aan het vleermuis spotten is er een korte presentatie over het leven van de vleermuis.
Start: Bezoekerscentrum De veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Schoonwaterwandeling
Zo. 21 september 14.00 – 16.00 uur
Met deze wandeling willen we de deelnemers de ontwikkelingen met betrekking tot het water in het prachtige gebied langs de Kromme Aar en de Zegerplas laten zien. De Zegerplas is niet alleen die zwarte diepe plas water. Er gebeurt veel in en op het water. De laatste jaren zijn verschillende partijen (de Gemeente, Hoogheemraadschap, Universiteit van Wageningen en de duikvereniging Atlantis) met elkaar bezig geweest om de waterkwaliteit te verbeteren. We vertellen over de aanleg van een luchtmenginstallatie en het onderwaterpark met palenrif in de Zegerplas waardoor het zicht, de biodiversiteit en waterkwaliteit sterk verbeterd zijn. Bij palenrif wordt verteld over de bouw en functie van het palenrif
Start: Bezoekerscentrum De veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Lezing - De stadsecoloog over de groene kansen in Alphen aan den Rijn
Di. 23 september 19.30 – 21.30 uur
De gemeente Alphen is best een groene gemeente, maar hoe ecologisch is het groen nou daadwerkelijk? Graag neem ik jullie mee in de opgaven die we als gemeente hebben en de ambities die ik hierin als stadsecoloog heb. Op elke straathoek zie ik ten slotte kansen om de ecologische kwaliteiten te verbeteren, maar is dat ook overal even reëel? En wat is nou eigenlijk echt natuur? Ik wil vertellen over die kansen, over de struikelblokken, maar ook over wat we als gemeente al doen of wat op de planning staat om te doen. En ik ga graag het gesprek en de discussie aan om te weten welke kansen jullie zien en welke ambities jullie hebben om van de gemeente een echt groene gemeente maken!.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten: €4 leden IVN en €6 voor niet leden
Aanmelden bij: lezingenIVNalphen@gmail.com

Excursie – Vleermuizen Zegerslootgebied
Vr. 26 september 19.30 – 21.00 uur (bij grote belangstelling ook op 3 okt)
Op deze avond kijken en luisteren we naar de vleermuizen langs de Kromme Aar en het Zegerslootgebied. Vooraf aan het vleermuis spotten is er een korte presentatie over het leven van de vleermuis.
Start: Bezoekerscentrum De veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Het wonder van zaadverspreiding
Za. 27 september 10.00 – 12.00 uur
We beleven de overgang van zomer naar herfst. bladeren verliezen hun groen en kleuren rood, oranje en geel. Wat bloeit er nog of alweer? Speciale aandacht voor het oogsten van zaden. De eerste wintergasten.
Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop.
Deelname gratis.
Aanmelden bij: Janny@countrygazette.nl

Excursie – Najaarstrek langs de kust
Zo. 5 oktober 08.00 – 17.00 uur
De najaarstrek neemt in deze tijd van het jaar echt serieuze vormen aan. Vooral langs de kuststrook kan het bijzonder zijn qua aantallen en/of soorten. De Maasvlakte en Voorne zijn in deze periode erg geschikt met veel leuke waarnemingen.
Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg
Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.
Er wordt gecarpooled.
Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Jeugd – Op zoek naar nuttige bodemdieren
Zo. 5 oktober 14.00 – 16.00 uur (bij grote belangstelling extra dag op 19 okt)
Dichtbij huis is er een vergeten jungle vol kleine kriebelbeestjes, ze leven vaak onder de grond of bij dode bomen. Bodemdieren zijn onmisbaar voor een gezonde bodem en voor onze biodiversiteit. Met deze jeugdactiviteit kan iedereen meedoen, ouders/verzorgers of grootouders zijn ook welkom! We starten in het bezoekerscentrum om kennis te maken met de bodemdieren en de soorten die er zijn. Daarna gaan we buiten op ontdekkingstocht en opzoek naar zoveel mogelijk verschillende soorten bodemdiertjes.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit – Vleermuizen
Vr. 10 oktober 19.30 - 21.30 uur
Nadere info volgt nog.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap NatureXplorers (12-16/18 jaar). Keertje sfeer proeven kan altijd.
Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Jeugdactiviteit – Onderzoek Bodemdieren
Za. 11 oktober 9.15 - 11.45 uur
De meeste bodemdieren zijn klein, maar doen grootse dingen voor de natuur. Zoek mee en ontdek welke kleine beestjes bij jou in de buurt de bodem gezond houden. Zijn ze schadelijk of nuttig. Help je mee om dit uit te zoeken?
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: 1e keer gratis daarna lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)
Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit – Dierenmanieren
Zo. 12 oktober 14.00 - 15.45 uur
Kruip eens in de huid van een dier en beleef hoe een dier zich voortbeweegt, eet of zich gedraagt.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.
Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Excursie – Paddenstoelen zoeken en bekijken
Zo. 19 oktober 14.00 – 16.00 uur (bij grote belangstelling mogelijk ook 2 nov)
De paddenstoelen laten in volle omvang en in vele soorten zich zien. We gaan er zoveel mogelijk zoeken. Vooral kinderen hebben een fijne neus waar ze staan. Voorafgaand krijgen we eerst een kleine presentatie met achtergrondinfo over de paddenstoelen.
Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Foto Jordan Blaauw

Heidelucifer

Excursie – Paddenstoelen in het Gouwebos
Za. 25 oktober 10.00 – 12.00 uur
We hebben de mooiste plekken van vorig jaar onthouden en gaan zien of ze er weer staan. Neem spiegeltje, loep en/ of foto-toestel mee. Een spannende wandeling, ook voor de jeugd. In het Gouwebos zijn meer dan 100 soorten aangetroffen, waaronder bijzondere soorten.
Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2, Boskoop
Deelname gratis.
Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Excursie – 2^e Oostvaartroute in de winter
Zo. 26 oktober 14.00 – 16.00 uur
De Oostvaartroute is genoemd naar een van de vaarten die overtollig water uit de diepliggende polders moesten afvoeren. Door inklinking, maar vooral door het afgraven van veen liggen de graslanden soms meters lager dan de wegen en de kaden. Dat verklaart ook de vele molens die langs de route opduiken. Er valt dus genoeg te zien langs deze verrassend gevarieerde route. Elk jaargetijde is het landschap en de natuur anders. Daarom gaan we dit jaar 2 maal dezelfde wandeling maken en ontdekken wat er allemaal te zien is en de verschillen met de voorgaande excursie
Start: Rijnenburgermolen, Corellistraat, Hazerswoude Rijndijk
Deelname gratis.
Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie – Duingebieden rondom Katwijk
Zo. 2 november 08.00 – 15.00 uur
Rondom Katwijk en Wassenaar vind je prachtige natuurgebieden en vogelkijkpunten. De Wassenaar Slag, Meijndel en Berkheide staan bekend als ideale wandel- en vogelgebieden.
Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg
Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten. Er wordt gecarpooled.
Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Jeugdactiviteit – De natuurtentoonstelling
Za. 8 november 9.15 - 11.45 uur
We gaan op zoek naar al het moois dat de omgeving ons te bieden heeft. De kinderen kiezen vandaag zelf een onderwerp uit de natuur waar ze meer over willen weten. Daarna houden we een natuurtentoonstelling en mogen de ouders komen kijken!
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: 1e keer gratis daarna lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)
Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit – Bushcraft activiteiten, hoe kun je in de natuur overleven?
Zo. 9 november 10.00 - 12.00 uur
Nadere info volgt nog.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: zie lidmaatschap NatureXplorers (12-16/18 jaar). Keertje sfeer proeven kan altijd.
Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Jeugdactiviteit – Bladnerven
Zo. 9 november 14.00 - 15.45 uur
Heb je wel eens naar de onderkant van een boomblad gekeken? Zie je verschil tussen de boven- en onderkant? En we gaan op zoek naar bladskelotten.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)
Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.
Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Wat was er de afgelopen periode te lezen over IVN en natuur in Alphen aan den Rijn en omgeving. Met de QR-code is het bericht volledig te lezen op internet. Download hiervoor een QR-scanner in de Google Playstore of Apple App Store.

11 Maart 2025 – Gnephhoek voorbeeld natuurinclusief wonen

Gemeente Alphen aan den Rijn en de marktpartijen hebben overeenstemming bereikt voor de realisatie van 60 hectare natuurgebied in de nieuwe woonwijk Gnephhoek. Ook kan de wijk straks 2x zoveel regenwater opvangen dan een normale wijk.

Bron: https://stadszaken.nl/artikel/7445/gnephhoek-moet-voorbeeld-worden-voor-natuurinclusief-wonen?utm_source=Mailing&utm_medium=email&utm_campaign=Nieuwsbrief+van+Steenbreek+KLEIN+15+april

28 maart 2025 – Doe mee aan burgeronderzoek sterfte koolmezen

Er gaan opvallend veel koolmezen dood in nestkastjes. Mogelijk een verband met pesticiden in hondenhaar. Deelnemers worden gevraagd nestkasten in de gaten te houden en achtergebleven dode jongen in de diepvries te bewaren voor onderzoek.

<https://www.volkskrant.nl/wetenschap/wat-gaat-er-mis-met-de-koolmees-iedereen-met-een-nestkast-kan-helpen-de-opvallende-sterfte-te-onderzoeken~b224c9a0/>

9 april 2025 – Poep in de Zegerplas.

Poepbacteriën aangetroffen in de Zegerplas. Dit is afkomstig van vogels. Vanaf 1 mei wordt de waterkwaliteit 2-wekelijks gemeten. Op zwemwater.nl is te volgen van het actuele zwemadvies is. <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/poep-in-de-zegerplas-hoe-komt-dit-in-het-water-te-recht~a7d937ae/>

13 mei 2025 – Foto-expositie ‘wat niet weg is, is gezien’

De jubileumexpositie van IVN/Natuurkiekers heeft ook veel publiciteit gekregen. <https://www.rodinlphenaaandenrijn/cultuur/445792/foto-expositie-wat-niet-weg-is-is-gezien>

15 mei 2025 – Vogelpark Avifauna opent Gierenvallei

In Avifauna is een vallei geopend van 2000m² en biedt onderdak aan een groep ernstig bedreigde Rüppells gieren en aan andere gieren. <https://www.alphens.nl/nieuws/vogelpark-avi-fauna-opent-gierenvallei.html>

16 mei 2025 – Lezing over uilen in Lopikerwaard

Vooraankondiging van de lezing bij IVN Alphen aan den Rijn op 20 mei. Over media aandacht hebben we niet te klagen. <https://www.rodinlphenaaandenrijn/cultuur/445823/lezing-over-uilen-in-lopikerwaard>

21 mei 2025 – IVN Alphen viert gouden jubileum met feestelijke activiteiten

De grote feestdag op 17 mei krijgt veel aandacht in het Alphens Nieuwsblad. <https://www.rodinlphenaaandenrijn/duurzaamheid/446850/ivn-alphen-viert-gouden-jubileum-met-feestelijke-activiteiten>

2 juni 2025 – Marco heeft natuurfotografie als hobby

Interview met IVN- er en Natuurkieker Marco Zwijnenburg. <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/marco-57-heeft-natuurfotografie-als-hobby-en-gaat-er-hele-wereld-voor-over-vlinder-is-een-uitdaging~a0255d80/>

1 juli 2025 – Bentwoud bestaat 25 jaar

Provincie Zuid-Holland en Staatsbosbeheer hebben een feestje georganiseerd ivm het 25-jarig bestaan van het Bentwoud. Een convenant voor het uitvoeringsprogramma komende 5 jaar werd getekend. Uitdagingen zijn verbeteren padenstructuur en waterbeheer. Het gebied is namelijk veel natter dan 25 jaar geleden ingeschat. <https://www.hartvanwaddinxveen.nl/nieuws/algemeen/28965/feest-voor-25-jarig-bentwoud>

11 juli 2025 – Waar zijn de vlinders

In kader van de jaarlijkse tuinvlindertelling komt de Volkskrant met een achtergrondverhaal bij de (negatieve) ontwikkeling in aantallen (soorten) vlinders. Dagvlinders zijn een goede graadmeter van de kwaliteit van de natuur. Op een kaartje is te zien hoe in Nederland zich e.e.a. ontwikkelt. <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2025/vlinders-tuin-natuur-vlindertelling~v1439142>

18 juli 2025 – Alphen aan den Rijn genomineerd voor steenbreker van het jaar.

Met het project renovatie van het Groene Dorp zijn de veel versteende tuinen vervangen met meer groen. In 3 weken tijd zijn hier 2.250 planten geplant. 60 huishoudens deden mee. <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/alphen-aan-den-rijn-genomineerd-voor-steenbreker-van-het-jaar~a25bd590/>

Juli 2025 - Masterclass: Word natuurvrijwilliger

Natuuronderwijs is ontzettend waardevol, maar in de praktijk voor leerkrachten soms een uitdaging. Wil jij deze leerkrachten helpen én tegelijkertijd meer met natuur bezig zijn? Word jij blij van kinderen? Word dan natuurvrijwilliger en volg onze digitale masterclass op 16 september, waarin we je handige tips geven om met vertrouwen aan de slag te gaan. https://www.ivn.nl/aanbod/primair-onderwijs/natuurvrijwilligers/?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=landelijk_mensennatuur_2025&utm_content=juni

Bestuur	voorzitter	Gert de Geest	voorzitterivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Excursies, Natuurkiekers, Team Ontvangst, VLB</i>	06-23817870
	secretaris	Vacature	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Vrijwilligers</i>	
	penningmeester	Foppe Jan Japenga	penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl <i>Vertrouwenspersoon, Vrienden vh Heempad</i>	06-53226448
	algemeen bestuurslid	Wiepke Warmerdam	wiepkew@gmail.com <i>Lezingen, Planologie en Milieu, Plantenwerkgroep i.o., Vogelwerkgroep, Vlinderwerkgroep</i>	06-24930925
	algemeen bestuurslid	Erica Goedhals	ericagoedhals.ivnalphenadrijn@gmail.com <i>Communicatie/PR Social Media, Bont Allerlei, IVN-info (incl kramen), Jeugd, Junis BSO</i>	06-21878000
Coördinatoren werkgroepen				
	Bont Allerlei	Irma Brugmans	IVNbontallerlei@gmail.com	06-13187800
	Communicatie	Irma Brugmans a.i.	communicatieivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-13187800
	Fladderaars	Maarten Hooghiemstra	Fladderaars@gmail.com	06-14313950
	Fotowerkgroep Natuurkiekers	Marco Zwijnenburg a.i.	coördinatie@natuurkiekers.nl	
	IVN-info (incl. kramen)	Vacature	info.ivn.alphenaandenrijn@gmail.com	
	Lezingen	Liesbeth Bos	lezingenIVNAlphen@gmail.com	06-12883574
	Excursies	Dick Warmerdam	dickw@xs4all	06-17718203
	NatureXplorers	Suzanne van Egmond	natureexplorers.ivn@gmail.com	06-81016896
	Team Ontvangst	vacature	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl	
	Planologie en Milieu	Vacature	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl	
	Vlinders	Gerda Bonninga	ivnvlinder@gmail.com	06-53403123
	Vlinderwerkgroep	Stef Strik	stef.strik@planet.nl	06-52096886
	Vogelwerkgroep	Stef Strik	vwgalphen@live.nl	06-52096886
	Vrienden van het Heempad	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172-214775
	Vrijwillig Landschapsbeheer	Wim Dieho	wimdieho@ziggo.nl	06-86641802
Inleveren Kopij IVN Media			nieuwshivnalphenaandenrijn@ivn.nl Voor aanleveren kopij voor alle media van IVN Alphen aan den Rijn, Bont Allerlei, Persberichten, Website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram.	
Vertrouwenspersoon		Angela Schouten	angela.schouten@gmail.com	06- 55307217
		Wanneer je een vraag, probleem of klacht hebt over de manier waarop je bejegend wordt binnen de vereniging neem dan contact op met Angela Schouten. Dit is geheel vertrouwelijk.		
Regiocontactpersonen		Boskoop	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl
		Ter Aar	Atje van der Laan	joop.atje@gmail.com
		Kaag en Braassem	Dick Warmerdam	dickw@xs4all.nl
		Koudekerk aan den Rijn	Riet van Tol	rivatol@gmail.com
		Hazerswoude	Ans van den Broek	ansjedegroot@live.nl
Verenigingsgebouw		Bezoekerscentrum De Veenweiden		
Adres		Burgemeester Bruins Slotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn		
Openingstijden Bezoekerscentrum		Voor actuele openingstijden zie bc-deveenweiden.nl		

Colofon

REDACTIE: Irma Brugmans
VORMGEVING: Roelof Schutter
FOTO OMSLAG: Marco Zwijnenburg
FOTO ACHTERZIJDE: Anna-Isabel Weterings
BEZORGING: Henry Loeters
EINDREDACTIE: Irma Brugmans

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE

Betty Baas, Jordan Blaauw, Gerda Bonninga, Irma Brugmans, Nicole Bruijnen, Hans van Dam, Mireille van Duuren, Suzanne van Egmond, Sylvia Elkhuisen, Maarten Hooghiemstra, Ivo Houtman, Gijs van Kempen, Dirk Koster (met dank aan PRET), Auke Lever, Henk Jan Leeuwenberg, Natuurkijkers, Ria van Oeveren, Roelof Schutter, Linda Wanders, Dick Warmerdam, Anna-Isabel Weterings, Marco Zwijnenburg,

REDACTIEADRES

Telefoon: 06 – 13 18 78 00
E-mail: IVNBontallerlei@gmail.com o.v.v. Bont Allerlei

UITGAVE: IVN Alphen aan den Rijn

DRUK: DrukZo

SOCIAL MEDIA IVN ALPHEN AAN DEN RIJN

www.ivn.nl/alphenaandenrijn
facebook.com/ivn.nl
[Instagram ivn.alphenaandenrijn](https://instagram.com/ivn.alphenaandenrijn)

SLUITDATUM KOPIJ BONT ALLERLEI NR.4- 2025

3 november 2025

OVER BONT ALLERLEI

Uitlatingen in dit blad gedaan, geven niet noodzakelijk de standpunten weer van de redactie of het afdelingsbestuur.
©Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding na schriftelijke toestemming

GEGEVENS LIDMAATSCHAP 2025

Contributie leden € 25,-
Contributie huisgenoten € 12,50

De contributie wordt landelijk geïncasseerd in de maand van start lidmaatschap. Bij vragen / problemen stuur een email aan de penningmeester.

Overstappen of opzeggen van de automatische incasso is natuurlijk mogelijk. Stuur hiervoor een mail naar penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl o.v.v. 'automatische incasso'.
Bankrekeningnummer: NL 85 RABO 0301 6899 62

ADVERTEREN IN BONT ALLERLEI

Per jaar voor 4 nummers:
1/1 pagina € 274,45
1/2 pagina € 139,50
1/4 pagina € 76,95
1/8 pagina € 43,95

ANBI IVN Alphen aan den Rijn is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).
• Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI-status
• RSIN nummer: 816027766

Bij de cover

Foto voorzijde / Tekst Anna-Isabel Weterings

Landkaartje zomergeneratie

De onderkant van de vleugels is een netwerk van lijnen en daar dankt deze vlinder zijn naam aan. Bijzonder aan deze vlinder is dat er twee vormen zijn. De eerste generatie in het voorjaar is oranje-rood met zwarte vlekken, terwijl de zomer-generatie zwart is met een witte band en rood-oranje streepjes op de bovenzijde. De voorjaarsgeneratie is met een voorvleugellengte van 16 tot 18 millimeter ook kleiner dan de zomergeneratie met 17 tot 21 millimeter. Door het aderwerk op de onderzijde kan de zomervorm niet verward worden met andere vlinders.

Vliegtijd en gedrag

Half april-eind juni en begin juli-half september in twee generaties. De vlinders zoeken vooral 's morgens en laat in de middag naar nectar.

Te laat begonnen met natuurbeleving? Kenniss opdoen via tijdschriften?

Aangeboden: vele jaargangen diverse natuurbladen: Vogels/ Vlinders/ Groei & Bloei/ Z-Hollands Landschap/ Puur/ Waardvogel (Krimpenerwaard)/ Mens en Natuur/ en meer.

Ook diverse (geprinte) digitale natuurbrieven (Nature Today/ Natuurbericht)
Gratis af te halen bij Hans van Dam, tel.0172-214775 / janny@countrygazette.nl

Hergebruik Bont Allerlei

Wat doe je met een recente Bont Allerlei als je hem gelezen hebt? Bewaren? Dat is natuurlijk prima. Doorgeven aan familie, vrienden of in een minibieb leggen kan ook. Zo verspreid je onze 'groene boodschap'! Weet je niemand en wil je jouw exemplaar niet bewaren? Maak dan IVN er blij mee! Wij vinden Bont Allerlei een mooi 'visitekaartje' om aan belangstellenden te laten zien of mee te geven. Wil je daaraan meewerken, breng je recente Bont Allerlei dan langs op woensdag-, zaterdag- of zondagmiddag tussen 14-16 uur ('s zomers tussen 14-17 uur) bij het Bezoekerscentrum, Burg. Bruins Slotsingel 15, Alphen-Zegersloot. Of doe hem buiten openingstijden in onze brievenbus. Alvast hartelijk dank!

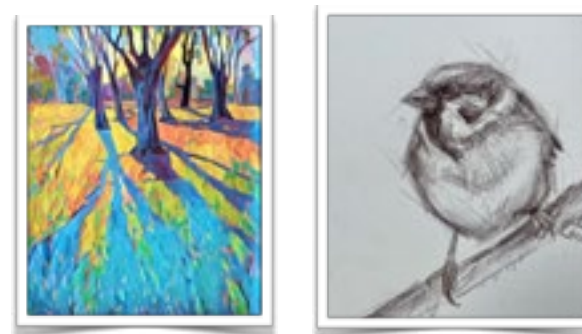
BONT ALLERLEI DIGITAAL?

Lees Bont Allerlei ook online. <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/bont-allerlei>

Wie Bont Allerlei voortaan digitaal wil ontvangen stuurt een mailtje naar ivnbontallerlei@gmail.com o.v.v. 'Bont Allerlei liever digitaal'.

Teken- en Schilderlessen Petra van der Made

Beeldend Kunstenaar

Voor informatie of inschrijving
kunst@petravandermade-art.nl
Mobiel: 0636127398

Elckerlyc-Atelier
Havixhorst 254
2402MZ Alphen aan den Rijn

Advertorial

Koop Biologische bloemen

Nu ook in Alphen aan den Rijn

Bloemenwinkel Bloembar in de Herenhof heeft een officiële Skal-registratie (118297) ontvangen voor de verkoop van biologische bloemen. De bloemen komen direct van gecertificeerde biologische kwekers – lokaal geteeld, zonder pesticiden, zonder verwarmde kassen en met respect voor bodem, natuur en biodiversiteit.

Bloembar is aangesloten bij Wilderful. De organisatie met de missie de bloemenbranche gezonder en duurzamer te maken.

Angy's Moon Vrouwencirkels & Coaching

MEET HARDSE ENTHOUSIASME

NIEKE GROOT, NG, ANGY

- Besloten Volle Maancirkel
- Zangcirkels
- Cirkels op aanvraag
- Mother Blessings
- Oersterke & Spirituele Coaching

www.angysmoon.nl

OERSTERK Coach 2025

Kleine kinderen worden groot

De ooievaar wordt ook wel uiver, eiber of stork genoemd. Op de foto zie je een juveniele Ooievaar. Doordat Ooievaars hoog nesten, is het voor ons als vogelliefhebber of natuurfotograaf lastig het jong te volgen of op foto vast te leggen. Deze foto is gemaakt bij Avifauna waarbij een koppel Ooievaars met maar liefst 4 jongen zeer goed te zien zijn, doordat ze nesten op ooghoogte maar op gepaste afstand. Een unicum! Het is mooi om te zien hoe de jongen hun tijd doorbrengen op het nest.

Foto Anna-Isabel Weterings

